

Folkekirken i Roskilde Stift

Strategipapir 2023

Strategien er resultatet af en strategiproces med stiftsrådet, biskop og provster i 2022-23. Den vil blive evalueret i efteråret 2025.

Fra vision og mission til “Sjælesorgens Kirke”

Stiftets mission

Mission betyder en opgave, man er sendt ud med. Vores opgave som folkekirke i Roskilde Stift er at forkynde evangeliet. Evangeliet er det glædelige budskab om Jesus Kristus som Guds søn og verdens frelser. Evangeliet kommer *af* glæde, det kommer *med* glæde og er *til* glæde for mennesker.

Vi søger at skabe forbindelse mellem liv og tro i såvel glæde som sorg, i hverdagen og til højtid. Mission sker med ord og handling i kirken og uden for kirkerummet.

Vi er synlige, og vi engagerer os i samfundet lokalt, regionalt, nationalt og internationalt.

Stiftets vision

Vi vil være en kirke, der favner det enkelte menneske med alt, hvad livet rummer. Det kalder vi en “Sjælesorgens Kirke”. Ordet “sjælesorg” kommer af det tyske “Seelsorge”, som betyder “at sørge for sjælen”. Sjælesorg betyder omsorg for det hele menneske, altså sjæleomsorg. I Roskilde stift ønsker vi at være en sjælesørgerisk kirke for alle, også for dem, som ikke er kirkevante eller medlemmer.

I “Sjælesorgens Kirke” er vi medvandrere og budbringere om Kristus. Vi drager omsorg for hinandens liv gennem f.eks. ord, musik og undervisning. Det sker i en treklang af forkyndelse, diakoni og fællesskab.

For at opfylde vores mission og vision må vi som kirke være i konstant bevægelse på vores kristne fundament.

Som kirke i vor tid prioriterer vi:

- **At bære vidnesbyrd**

I ord og handling forkynder vi det kristne håb

- **Mission / Livstydning**

Kirken møder den enkelte og samfundet med henblik på at skabe en forståelse af vores liv og eksistens i lyset af kristendommen

- **Diakoni og fællesskab**

Vi favner og inkluderer mennesker

- **Børn & Unge**

Vi underviser og arbejder sammen med børn og unge

- **Læring**

Kirke, teologi og kristendom i hverdagen prioriteres i form af tilbud om teologisk voksenundervisning og anden uddannelse for menighedsrådsmedlemmer, ansatte, præster og alle andre interesserede. Præster skal have mulighed for og forventes at fordybe sig teologisk

- **Arbejdsmiljø**

Ordentlighed, tillid og tydelig ledelse anser vi som grundpiller for en sund arbejdskultur

- **Sammenhængskraft**

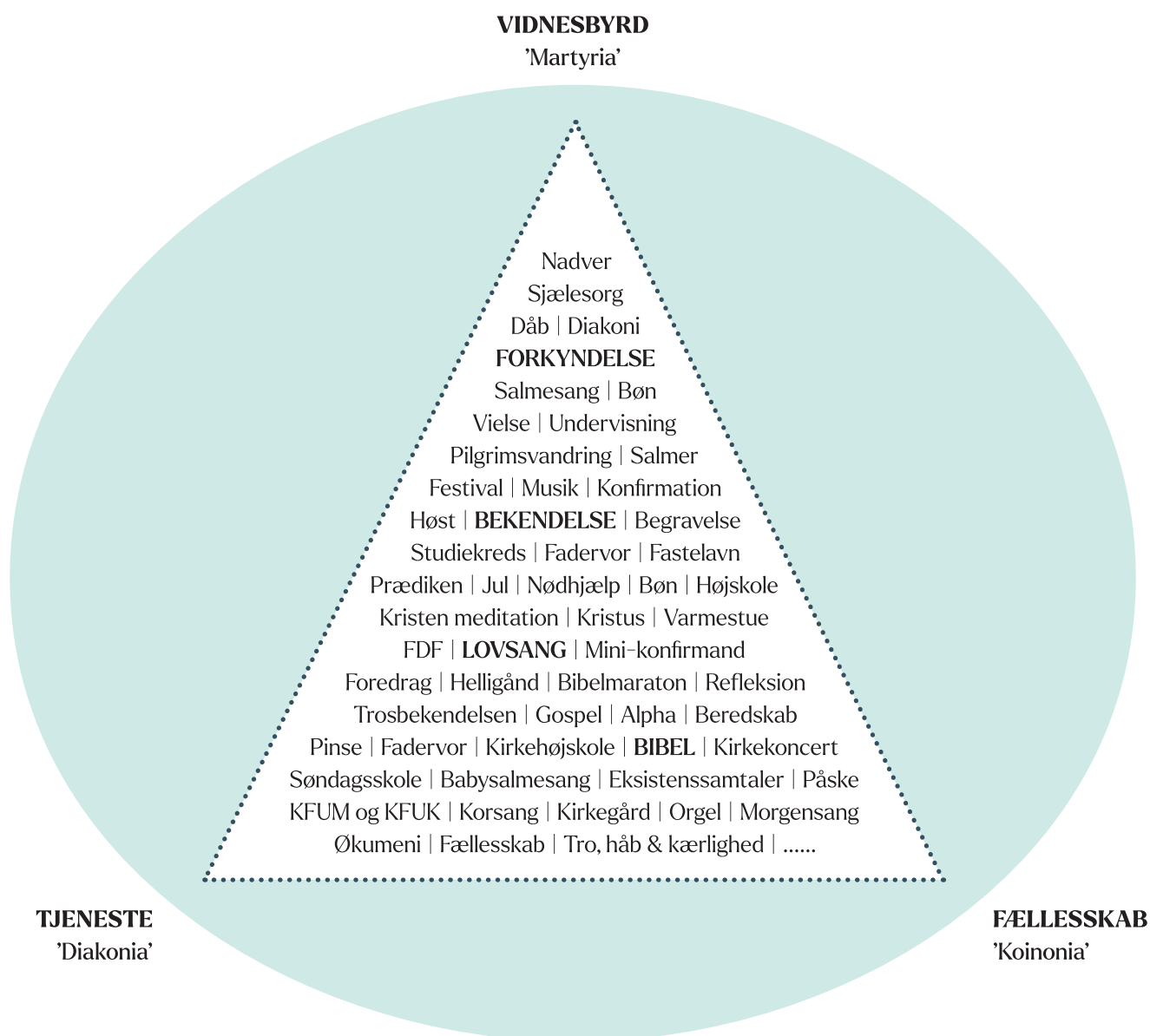
Vi samarbejder på tværs mellem små og store sogne, så alle kan få øje på, at vi sammen har muligheder og brug for hinanden i ét sammenhængende stift

Kirke i vor tid

”Sjælesorgens Kirke”

En treenighed af Kristusvidnesbyrd, Tjeneste & Fællesskab

Omsorg for sjælen præger alle sider af kirken. En medlevende kirke for hele mennesket i glæde og i sorg, til hverdag og til højtid.

Stiftsrådets strategi

Stiftsrådet ønsker at bidrage til stiftets vision ved i alle tiltag og projekter at efterspørge og fremme, at de er:

- **Båret af kristendom**

Det påhviler menighedsråd at virke for gode vilkår for evangeliets forkyndelse

- **Økonomisk ansvarlige**

Kirkeskattemidler anvendes ansvarligt

- **Med blik for bæredygtighed**

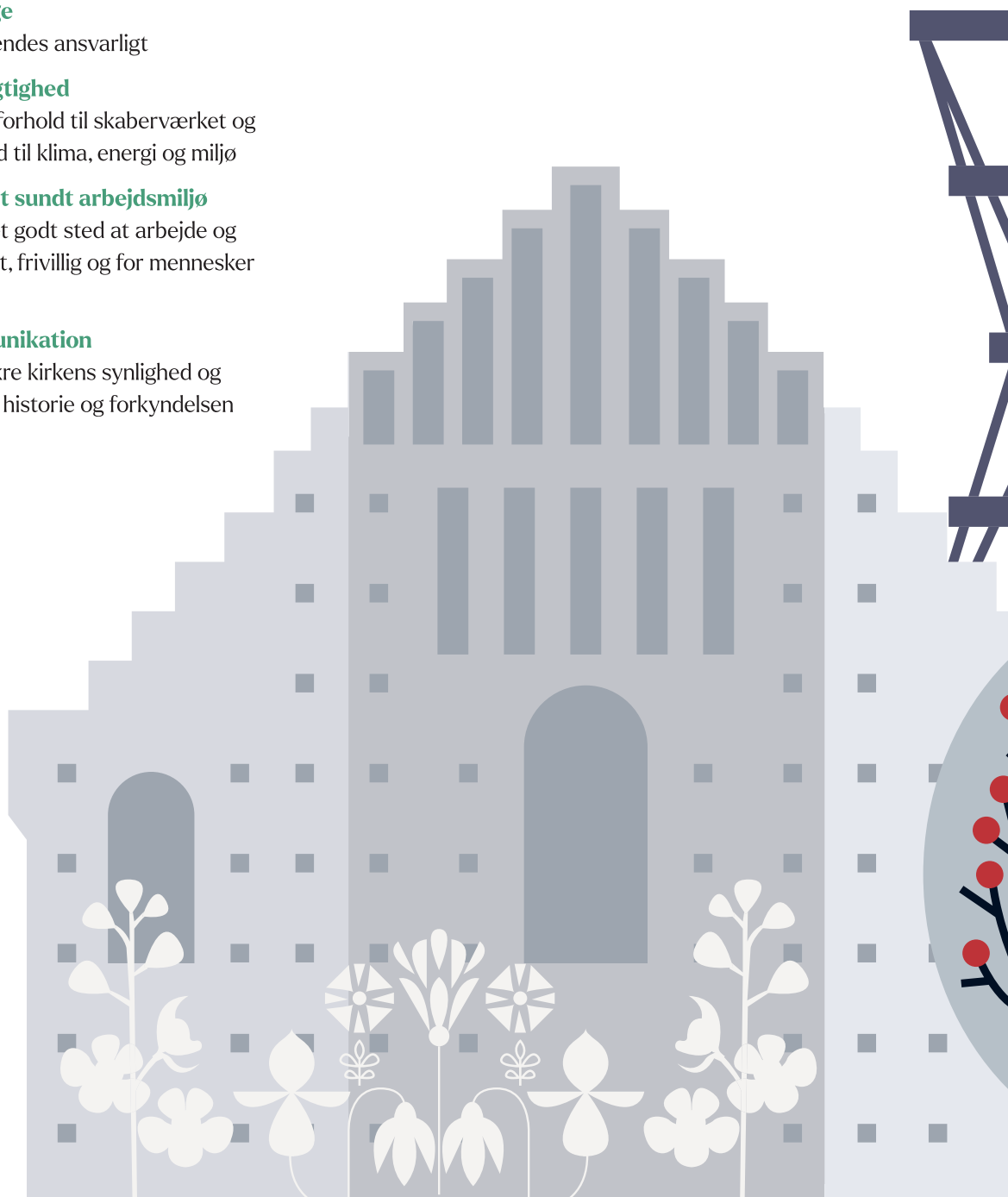
Det gælder teologisk i forhold til skaberværket og i bred forstand i forhold til klima, energi og miljø

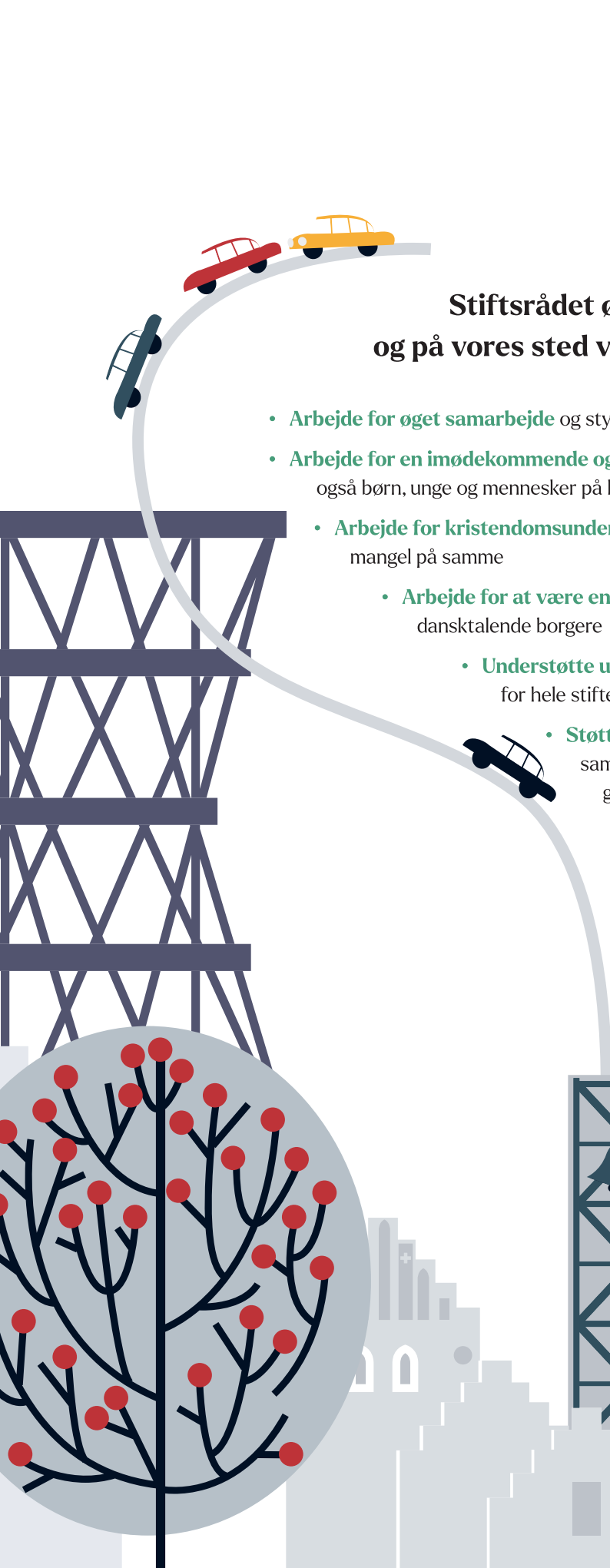
- **Understøttende for et sundt arbejdsmiljø**

Folkekirken bør være et godt sted at arbejde og mødes som ansat, valgt, frivillig og for mennesker at komme i

- **Med tanke på kommunikation**

Kommunikation bør sikre kirkens synlighed og formidling af den gode historie og forkyndelsen

An illustration on the left side of the page features a winding grey road that starts at the top with a red car and a yellow car, curves down through a dark grey lattice structure, and then curves up towards a church steeple. A black car is on the road near the steeple. In the bottom left corner, there is a stylized tree with red berries. The background shows a faint city skyline.

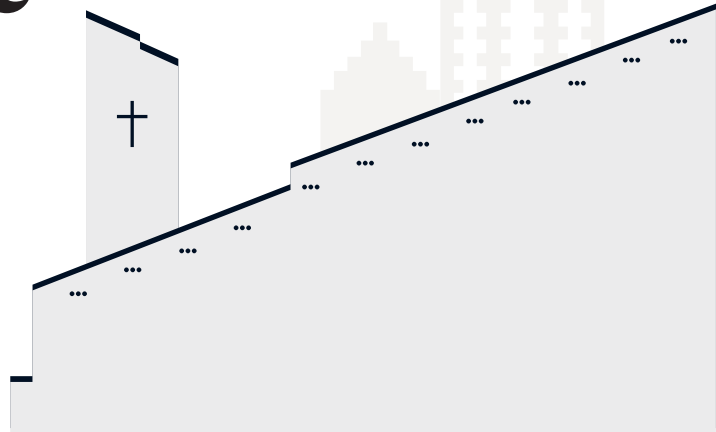
Stiftsrådet ønsker at understøtte kirken i vor tid og på vores sted ved at:

- **Arbejde for øget samarbejde** og styrket erfaringsudveksling mellem sogne, provstier og stift
- **Arbejde for en imødekommende og nærværende kirke** for alle som søger den, herunder også børn, unge og mennesker på kanten af samfundet
- **Arbejde for kristendomsundervisning** for alle uanset deres tilknytning til kirken eller mangel på samme
 - **Arbejde for at være en åben kirke**, også for migranter, gæster og ikke dansktalende borgere
 - **Understøtte udvikling og afprøvning af nye initiativer** til inspiration for hele stiftet i en imødekommende og tillidsfuld kultur
 - **Støtte op om diakonale aktiviteter i stiftets kirker** samt fremme arbejde med kirkens kerneydelser og sikre tilgængelighed for alle
 - **Medvirke til at gøre det attraktivt og meningsfuldt** at sidde i et menighedsråd, provstiråd og stiftsråd
 - **Tage aktivt del i beslutninger og løsninger** af opgaver på landsplan
 - **Understøtte folkekirkens grønne omstilling** i stiftet, provstierne og sognene
 - **Understøtte de kollegiale fora og efteruddannelse** for præster og provster

”Sjælesorgens Kirke” – en beskrivelse

Af biskop Ulla Thorbjørn Hansen

Det er ikke let at finde en betegnelse som i alle dele kan sammenfatte kirkens opgave. Her vil jeg imidlertid pege på ”Sjælesorgens Kirke” – eller ”Den sjælesørgeriske kirke”, når det gælder om at grundfæste og være med til at forny dagens folkekirke.

”Sjælesorgens Kirke” er en hjertesag for mig. Ordet sjælesorg kommer af det tyske ’Seelsorge’, ’at sørge for sjælen’, det vil sige ’omsorg for sjælen’. Det er kirkens hjælpende og trøstende indsats for mennesker.

Sjælesorg i kirkens liv og færden

Traditionelt bruges ordet ’sjælesorg’ om en samtale med en præst, et erfarent medmenneske, som lytter og tager sin samtalepartner alvorligt. Men sjælesorg handler ikke kun om sorg, men om alle eksistentielle emner, vi kan møde lige fra ensomhed og fællesskab, identitetskrise og selvværd til tro og tvivl, konflikter og livsmod. Når jeg taler om en ”Sjælesorgens Kirke”, så er det en medlevende kirke for hele mennesket i glæde og i sorg, til hverdag og til højtide. Det er en grundfæstet kirke med dybe rødder. Samtidig er det en kirke, der er i bevægelse og løbende

forny sig. Måske kan man kalde sjælesorg for kirkens livsytring.

En treenighed af Vidnesbyrd, Tjeneste & Fællesskab

Kirken har tre teologiske grunddimensioner. Alle tre er nødvendige på samme måde som de tre ben på en trebenet malkeskammel: Kristusvidnesbyrdet (martyria), tjenesten (diakoni) og fællesskabet (koinonia). Mangler det ene ben, så vælter skamlen – eller kirken. Midt i trekantens har vi alt fra bibel og salmer til pilgrimsvandring og teologisk voksenundervisning. Tegner vi en cirkel rundt om trekanten og kalder det hele ”Sjælesorgens Kirke”, så er det med til at understrege, at sjælesorg er en dimension, som må præge alle sider af kirken. Det sjælesørgeriske sigte skal være til stede i prædikener, diakoni, musik og undervisning, men også i den måde, vi rent praktisk er kirke på.

Folkekirken skal gerne opleves som relevant og meningsfuld i dagligdagen – også for dem, som ikke er kirkevante. Derfor skal vi ikke bare tale om sjælesorg – men være

sjælesørgere. Sjælesorg handler i denne betydning om at knytte forbindelse mellem vores liv og den treenige Gud i alle dele af kirkelivet. Dette perspektiv findes også i den klassiske sjælesorgsforståelse, som lægger vægt på at knytte det sjælesørgeriske perspektiv til alle de forskellige former, som kirkelivet udfolder sig i (den generelle sjælesorg). Derved undgår man et ensidigt fokus på individuel omsorg (den specielle sjælesorg), som der selv sagt også er behov for. Den individuelle sjælesorg kan blot ikke stå alene.

Når ordet sjælesorg er egnet for et sådant samlet perspektiv, skyldes det også, at brugen af "sjæl" i denne sammenhæng opfanger hele menneskelivet og dets mange konkrete udfordringer. I 1. Mosebog 2,7 hedder det, at "mennesket blev et levende væsen" (på hebraisk nephesh, som også kan oversættes med "sjæl"), da "Gud blæste livsånde i menneskers næsebor". Det er dét af Gud skabte gode liv i mennesker, vi som kirke skal værne om. Det handler om, at mennesker skal have at vide og erfare, at ingen af os lever for sig selv og dør for sig selv – for uanset hvad, er vi i Guds hænder, ja, i sjælesørgeren fra det højes favn, sagt med ord af Grundtvig i salmen "Talsmand, som på jorderige": "Sjælesørger fra det høje, hold med os et vågent øje, vogt de små for falk og høg! Væk de dorske, styrk de svage, tugt de trygge, trøst de spage, gør os daglig husbesøg!" (Den Danske Salmebog nr. 294 v. 3).

Luthers sjælesorgs-bevægelse

Martin Luther spurgte: "Hvordan får jeg en nådig Gud?". Det spørgsmål indledte en reformation af kirken, og resulterede i en frigørende sjælesorg for mennesket og kirken.

Ja, den lutherske reformation kan ses som en eneste stor sjælesorgsbevægelse. Den begyndte for at fremme en sand og frigørende sjælesorg for mennesket bundet i samvittighedsnød og kristelig uforstand.

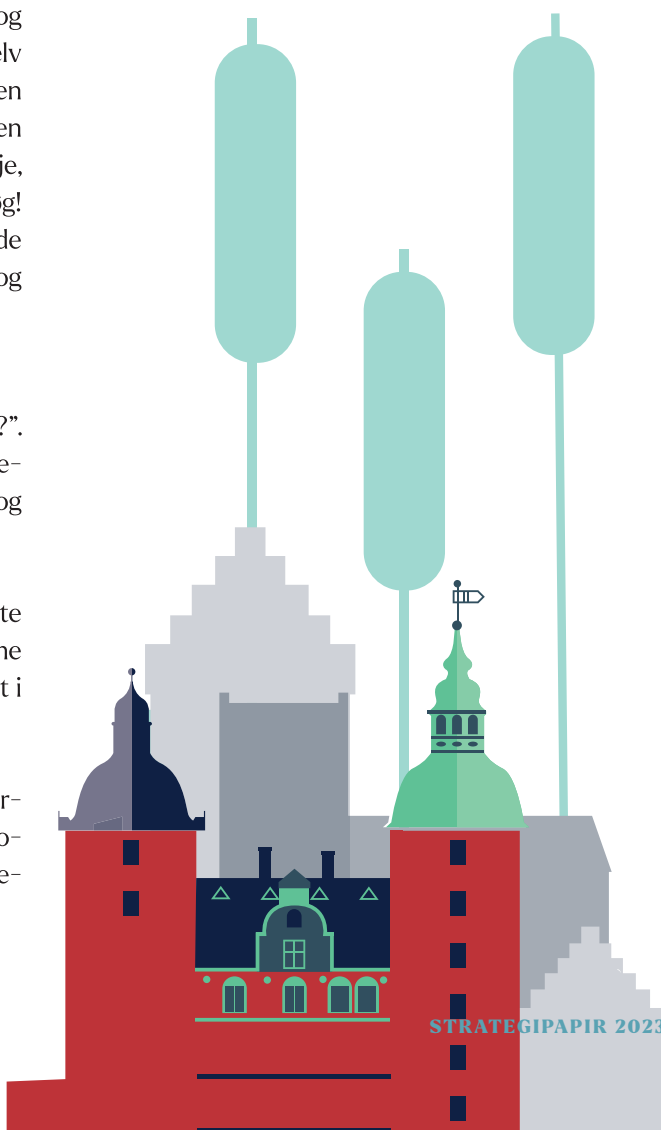
Luther kunne derfor også bruge betegnelsen "sjælesørger" som overskrift over præstens mange opgaver. Teologien har taget denne omfattende forståelse af sjælesorgen til sig gennem de sidste 20-30 år.

I én af mange fagbøger, som understreger dette, "Seelsorgliche Kirche im 21. Jahrhundert", slås det fast, at "Sjælesorgens Kirke" fastholder den sjælesørgeriske dimension i hele kirkens virke (forkyndelse, diakoni, fællesskab, ungdomsarbejde, kirkelige handlinger, ledelse osv.).

Denne sjælesørgeriske dimension bør gennemsyre alt det, vi gør og står for som kirke. Det er en grundtone af indlevende forståelse, der samtidig ikke er bange for at tage livtag med det ubehagelige eller provokerende.

Folkekirken i bevægelse med et klart fundament

"Sjælesorgens Kirke" hviler på det reformatoriske slagord, om at kirken altid skal reformeres. Vores folkekirke bør til alle tider være en levende og åben kirke i bevægelse samtidig med, at det sker på vores kristne fundament.

Menighedsrådsløftet

"Undertegnede erklærer herved på ære og samvittighed at ville udføre det mig betroede hverv i troskab mod den danske evangelisk-lutherske folkekirke, så at den kan byde gode vilkår for den kristne menigheds liv og vækst."

Præster

sognepræst, ungdomspræst, gymnasiepræst, universitetspræst, uddannelsespræst, migrantpræst, værnopræst, beredskabspræst, sygehuspræst, psykiatripræst, hospicepræst, diakonipræst, natkirkepræst, arrestuspræst, pilgrimspræst, korshærpræst

Ordinationsløfte

"...derfor lægger jeg jer nu på sinde: at I forkynner Guds ord rent og purt, som det findes i de profetiske og apostolske skrifter [Biblen] og er bevidnet i vor kirkes symbolske bøger (Bekendelsesskrifter), så I prædiker sand omvendelse, barmhjertighed mod alle lidende, kristent broderskab, kærlighed til næsten og lydighed mod den rette øvrighed, fremdeles at I forvalter de hellige sakramenter efter Jesu Kristi indstiftelse, underviser, vejleder de rådvilde, trøster de bange og irectesætter med mildhed, at I med evangeliets sandhed modstår al vildfarelse, flittigt gransker den hellige skrift og troens lærdomme, altid beder om Guds bistand i jeres kald, og at I således på enhver måde stræber efter at leve Gud til ære og jeres tjeneste til gavn."

Kirkens forkyndelse og lære bygger på Bibelen med det Gamle og det Nye Testamente samt de fem bekendelsesskrifter fra oldkirken og reformationen. Alle præster skriver under på præsteløftet, hvor de lover at forkynde Guds ord rent og purt. Dette bekræftes af præsten i ordinationsløftet ved selve præstevielsen.

Folkekirkens bekendelsesskrifter (symbolske bøger)

Den apostolske Trosbekendelse

Bekendelsen er den ældste fra ca. 200 e.Kr. og indgår ved gudstjenester, dåb og konfirmation

Den nikæno-konstantinopolitanske Trosbekendelse

Bekendelsen er fra 325 e.Kr. formuleret som en fælles bekendelse, som alle kristne kirker kunne tilslutte sig

Den athanasianske Trosbekendelse

Bekendelsen er fra ca. 435 e.Kr. med afsæt i den rette forståelse af treenigheden

Luthers lille Katekismus

Skriftet er en sammenfatning af den kristne tro i et enkelt sprog fra 1529

Den augsburgske Bekendelse

Bekendelsen er den evangelisk-lutherske kirkes teologi udtrykt i en række korte artikler. Den kendes også som Confessio Augustana (CA). Reformatoren og bekendelsens forfatter Philip Melancthon forelagde den for kejseren i 1530

Nuværende udvalgsstruktur

Stiftsrådets strategi omsættes i 2024 i et revideret udvalgsstruktur, som understøtter stiftsrådets og biskoppens samlede vision og strategi.

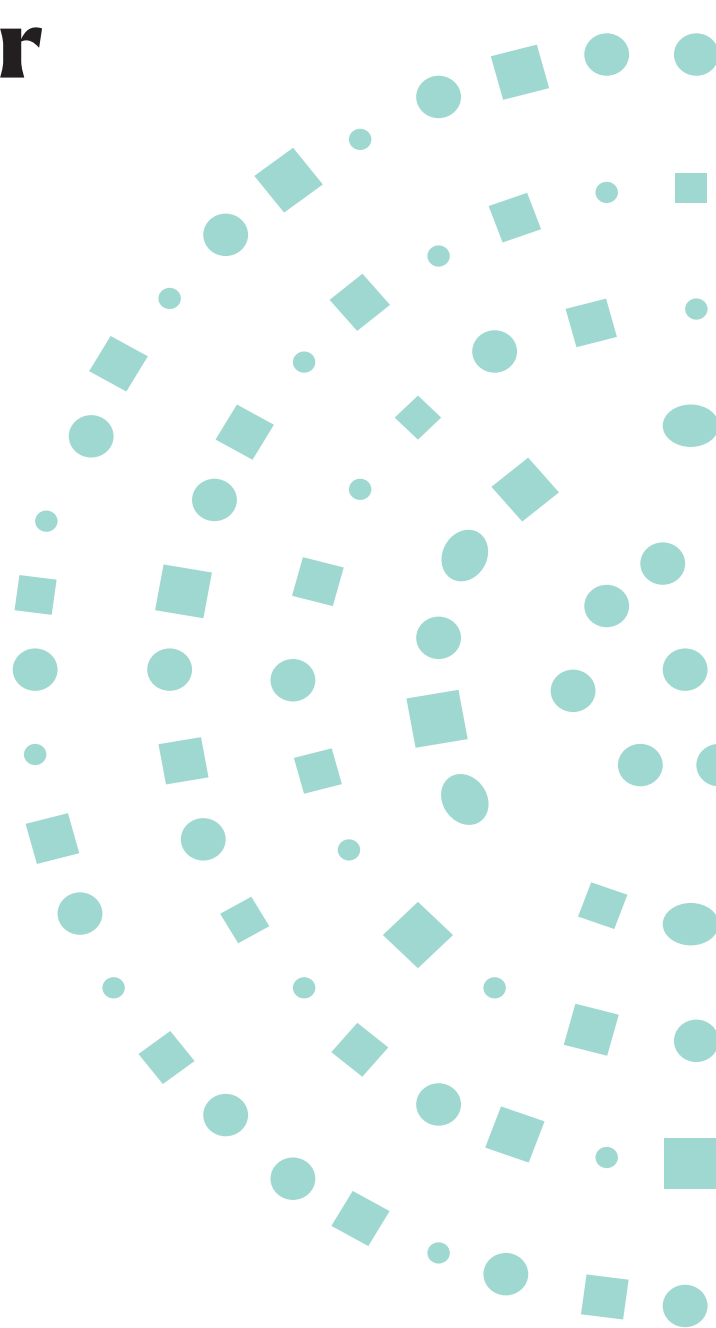
Udvalgene er finansieret af det bindende stiftsbidrag og understøttet af biskoppen via præstebevillinger.

Udvalgene er i dag:

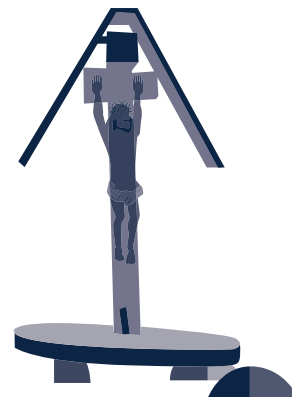
- **Strategiudvalget**
- **Religionspædagogisk udvalg**
- **Kommunikationsudvalget**
- **Udvalget for kursusvirksomhed mv. for præster**
- **Diakoniudvalget**
- **Udvalg for Økumeni og Mission**
- **Udvalg for 'Kirke På Vej'**
- **Grønt stiftsudvalg**
- **Liturgiudvalget**

Øvrige aktiviteter

Desuden afholder stiftsrådet den årlige stiftsdag, er høringspart i forbindelse med ændringer i den kirkelige lovgivning og cirkulærer, varetager forskellige administrative opgaver, herunder deltagelse i stifternes fælles kapitalforvaltning, tilladelser til udbetaling af sognenes indeståender i stiftet, bevilling af lån, drift af stiftsbiblioteket samt ikke mindst bevillinger til projekter efter ansøgning.

Baggrund

Den Danske Folkekirke er medlemsbaseret med særlig status i Danmark. Denne status giver sig udtryk i bl.a. Danmarks Riges Grundlov § 4, hvor folkekirken som det eneste trossamfund nævnes ved navn.

Grundloven § 4

Den evangelisk-lutherske kirke er den danske folkekirke, og understøttes som sådan af staten.

Folkekirken bygger på Bibelen og de kirkelige bekendelsesskrifter. Folkekirken må til enhver tid definere selve udfoldelsen og formålet nærmere.

Udover Folkekirkens medlemmer møder kirken mange andre borgere, f.eks. i forbindelse med kirkelige handlinger, kulturarrangementer (koncerter, foredrag, studiekredse, mv.), migrantarbejde, diakoni, rundvisninger (slægt, historie- og arkitekturinteresserede). Dette brede sigte er godt at holde sig for øje.

Stiftsadministrationen

Den danske folkekirke er opdelt i 10 stifter.

Hovedopgaverne for en stiftsøvrighed er juridisk tilsyn med menighedsråd og provstiudvalg samt sagsbehandling af ansøgninger om tilladelse til bygningsarbejder. Stiftsadministrationen bistår biskop og stiftsøvrighed i udførelse af forvaltningsopgaver.

Biskoppen

Ulla Thorbjørn Hansen tiltrådte stillingen som biskop i Roskilde Stift den 1. september 2022.

Biskoppens embede omfatter:

- Tilsyn med præster, menighedsråd og provstiudvalg samt klageinstans
- Sikring af den nødvendige kirkelige betjening ved fordeling af præstestillinger
- Ansvar for præsternes løn og godtgørelser samt tjenesteboliger dér, hvor stiftet inddrages
- Klageinstans i sager om medlemskab af folkekirken og kirkers brug
- Ansvar for Folkekirkens Lønnings Service (FLØS)
- Ansvar for kirkefunktionærers løn - og ansættelsesforhold dér, hvor stiftet skal inddrages ved lønforhandling, og sager om uansøgt afsked

Biskoppen har desuden ansvaret for at:

- Løfte større kirkelige opgaver i stiftet
- Intern og ekstern kommunikation i stiftet og til det øvrige samfund

Stiftsadministrationen finansieres af fællesfonden og modtager derudover tilskud fra staten i forbindelse med aflønning af stiftets præster.

Roskilde Stift

Roskilde Stift har 12 provstier, 313 sogne, 230 menighedsråd og 289 præstestillinger. I stiftet er der 749.705 indbyggere hvoraf 568.549 (75,8 %) er medlem af Folkekirken.¹

Roskilde Stift har eksisteret som selvstændigt stift siden 1. januar 1922.

Roskilde stiftsråd

Stiftsrådet har eksisteret siden 2009 og består af biskoppen, domprovsten, en repræsentant for provsterne, 3 repræsentanter for præsterne samt et lægt medlem fra hvert provsti. I alt 18 medlemmer.

Der er valg hvert fjerde år. Det nuværende stiftsråd sidder fra 1. november 2021 til 31. oktober 2025.

Det bindende stiftsbidrag må max. udgøre 1%. Stiftsbidraget for 2023 udgør dkr. 5.055.843 (0,6%) og for 2024 dkr. 3.588.381 (0,4%).

Stiftsrådet støttes administrativt af stiftsadministrationen.

Stiftsrådet har som kerneopgave på vegne af menighedsrådene at bestyre forvaltningen af stiftsmidlerne². Herunder fastsætter stiftsrådet politik for udlån af stiftsmidlerne til de lokale kirkekasser. Stiftsrådet kan udskrive bindende stiftsbidrag fra kirkekasserne til aktiviteter i stiftet.

Det bindende stiftsbidrag er således stiftsrådets dispositionsbeløb til støtte og udvikling af det kirkelige liv i stiftet og kan anvendes til opgaver inden for kommunikation, formidling af kristendom samt udvikling af projekter inden for undervisning, medier, kirkemusik og lignende.

¹ Roskilde Stifts hjemmeside, opgjort pr. februar 2023.

² jf. Lovbekendtgørelse nr. 424 af 19. april 2023 om folkekirkens økonomi.

